

Ágoston Csaba

Azbesztügy: ej, mi a kő, velünk élő középkor?

Nem joghézag, hanem helytelen joggyakorlat miatt szennyeződik Nyugat-Magyarország

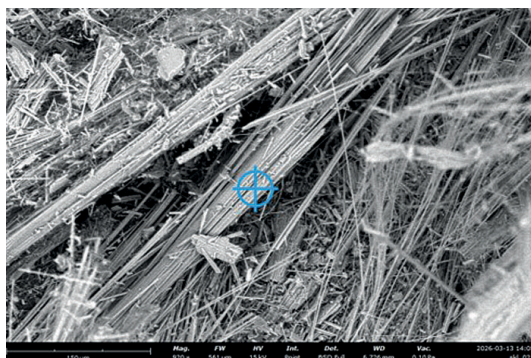
A Mérés Mintavétel konferencia estjén, június 4-én, a 2006-ban épült, és így azbesztmentes otthonomban üldögéltem, és a napközben hallott előadásokon gondolkodtam. Az azbeszt-tartalmú anyagokkal kapcsolatban, melyekről másfél hónapja még azt hittem, hogy Magyarországon ezek kizárólag 2005 előtt felhasznált építőanyagok lehetnek, két kiváló előadás is elhangzott. Az egyik előadást egy egyetemi kutató tartotta az azbeszt-pala tetők távérzékelési módszerekkel történő felmérésére kifejlesztett módszerükről, míg a másik előadást az Európai Unió azbesztmentesítéssel kapcsolatos szabályozóinak szigorodása miatt szükségessé vált új mérés technikát elsőként bevezető akkreditált laboratórium szakembere. Mindkét előadás kiválóan illeszkedett Magyarországra és az Európai Unió azbeszttel kapcsolatos törekvéseihez. A Nemzetközi Rákkutatási Ügynökség (IARC) az azbeszt minden típusát a rákkeltő anyagok I. csoportjába (emberre bizonyítottan rákkeltő anyagok) sorolja. Ennek megfelelően a WHO ajánlásával összhangban az Európai Unióban – és így Magyarországon is – tilos az azbeszt felhasználása. Az ilyen típusú anyagokra nem állapítható meg biztonságos határkoncentráció, melynek megfelelő anyagmennyiség élő szervezetbe jutása még bizonyítottan nem növeli meg bizonyos betegségek kockázatát. Ezért kerülnek a tiltott anyagok „listájára”. A REACH-rendelet (Európai Parlament és Tanács 1907/2006/EK rendelete) XVII. mellékletének 6. pontja szerint:

„E szálak, valamint az e szálakat szándékosan hozzáadott formában tartalmazó árucikkek és keverékek gyártása, forgalomba hozatala és felhasználása tilos.”

De mi az azbeszt? Az azbeszt természetes, geológiai folyamatokban keletkező „anyag”, melyet nem kémiai összetétele, hanem speciális kristályszerkezete alapján definiálnak, és negatív élettani hatásai ehhez köthetők. Hosszú, vékony szálakból áll, ami egyébként kiváló technológiai tulajdonságokkal ruhazza fel. Emiatt korábban nagy mennyiségben bányászták, sokrétűen használták az iparban, és bizony az otthonainkban is – hogy csak a szórt azbeszt szigetelést, az azbesztcement csöveket, és az azbeszt-pala tetőfedő anyagokat említsük.

De ma már nem használjuk, hanem tiltjuk!

Magyarország több lépésben, húsz-harminc éve zéró toleranciát hirdetett az azbeszttel szemben, és bevezette a világ egyik legszigorúbb azbeszttilalmát. Így például ha egy építőanyag azbesztet tartalmaz, felhasználása tilos. Az igazi szigor az „azbesztet nem tartalmaz” kifejezés értelmezésében van. Ez ugyanis hazánkban nem a legtöbb szennyező esetében megszokott szám-

Tremolit (amfibol) azbeszt elektronmikroszkópos képe (fotó: Kör-Ker Kft.)

Tremolitdarabka (8,2×6,7 cm) a Pireneusokból (fotó: Didier Descouens, CC BY-SA)

szerűen meghatározott határkoncentrációt jelenti, hanem, mint az Építési és Közlekedési Minisztérium egyik állásfoglalásában szerepel, „analitikai nullát”:

„Magyarországon az azbeszttartalmú termékek előállítása, forgalmazása és beépítése tilos. Az egészségügyi szempontból elfogadható határérték így 0%. Ez nem matematikai abszolút nulla, hanem analitikai kimutathatósági korlát. Ha egy akkreditált laboratórium azbesztet mutat ki az anyagban, az onnantól kezdve nem kaphat megfelelési tanúsítványt építőanyagként.”

Ezt a tilalmat nehéz betartani egy olyan természetes anyag esetén, ami a környezetünkben emberi tevékenységtől függetlenül előfordulhat. Egy ilyen tiltást lehetetlen lenne betartani például egy olyan toxikus elem, mint az ólom esetében.

Miért lehet Magyarország nagyon szigorú az asbeszt kapcsán?

Az ország területén szinte sehol nem fordul elő az asbeszt a természetben. Emiatt elkerülhető, hogy a hazai bányászat az asbeszt szándék nélküli kibocsátásával járjon, és az előállított építőanyagaink, ideértve a bányászott követ is, nem tartalmaznak kimutatható mennyiségben asbesztet. Az „analitikai nulla”, mint határérték, számunkra tartható. A korábbiakban, 2005 előtt, az épületeinkbe beépített asbeszttartalmú anyagokat a természetes elhasználódást követően szigorú munkavédelmi követelményeket betartva (40/2025 (XII.19.) NGM rendelet az asbeszttel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről) eltávolítjuk, gondosan ügyelve az asbesztrostok levegőbe jutásának elkerülésére. Amíg az asbeszt kötött formában van, nem kerül a levegőbe, nem lélegzik be az emberek, ártalmatlan. A lakosság ezért sérülésmentes asbesztpala tetők alatt, asbesztcement vezetékek használatával mellett nincs kitéve az asbesztrostok belélegzési kockázatának. Bolygatás nélkül, sérülésmentes állapotban ezért maradhatnak használatban. Ezzel a gyakorlattal a WHO ajánlását követjük (https://www.who.int/teams/environment-climate-change-and-health/chemical-safety-and-health/health-impacts/chemicals/asbestos?utm_source=chatgpt.com). Viszont ezeket az anyagokat mozzgatva, törve, vágva felszabadulhatnak a rostok, ezért a kiemelt munkavédelmi szigor. Ezért szükséges megfelelő védőfelszerelés, a keletkező hulladék megfelelő kezelése és szállítása. *A lebontott, asbeszttartalmú anyag veszélyes hulladék (HAK 17 06 05* – asbesztet tartalmazó építőanyag, vagy HAK 17 06 01* – asbeszttartalmú szigetelőanyag), újrahasznosítása nem megengedett.* Ezeket az anyagokat minden esetben hulladékként (veszélyes hulladékként) ártalmatlanítani kell.

Persze tudjuk, hogy sajnos nem mindenki tartja be az előírásokat. Esetleg valaki maga végez bontásokat és hulladékéltelgyűléssel is lehet találkozni. Ez azonban tiltott tevékenység, jó okkal. Azt is tudjuk, hogy sajnos a két korábbi hazai asbeszttermék-gyár környezetében (Nyergesújfalú, Selyp), melyek egyébként külföldről importált asbesztet dolgoztak fel, voltak és vannak is megoldandó problémák.

Összességében elmondható, hogy Magyarországon természetes kibocsátásokból nem éri a lakosságot asbeszttelhelés, és a lakókörnyezetbe beépített asbeszttartalmú anyagok mennyisége is folyamatosan csökken. Emiatt a lakosság egészségét érő asbeszttelhelés folyamatosan csökken. Elvi, távlati célként megfogalmazható: *asbesztmentes Magyarország.*

Tudjuk, ez a cél még messze van, de minden adottsággal rendelkezünk az eléréséhez. A hatályos szabályozásaink, a jogértelmezésünk is ebbe az irányba mutat, és rendelkezünk a felkészült és gyakorlott szakemberekkel is. Ezt a célt tulajdonképpen húsz éve megfogalmaztuk, és következetesen haladunk, ha néha lassan is, ebbe az irányba.

Vagy mégsem elérhető cél az asbesztmentes Magyarország, hiába törekszünk rá?

Április elején látott napvilágot, hogy Szombathelyen az elmúlt években zúzottkőből épített, mintegy 12 km hosszú útszakasz kőanyagából vett 70 mintából 54 asbesztet tartalmazott, és az utak mellett, a környezeti levegőben mért asbeszt szállórost-koncentráció a hazai egészségügyi határérték (1000 szállórost/Nm³, 4/2011 (I.14.) VM rendelet) 30–40-szeresét, egy rövid, néhány órás időtartam alatt (csúcskoncentráció) 290-szeresét mérték.¹ A vi-

szonyítás kedvéért: ha ezt az értéket egy asbesztmentesítés helyszínén mérték volna, akkor azonnal fel kellett volna függeszteni a munkát a munkavállalók egészségének védelme érdekében a hatályos EU-konform munkavédelmi szabályok értelmében. Az utak kőanyaga osztrák kőbányákból származott, melyekben egy szerpentinit nevű ásványt bányásztak. A szerpentinit köztudottan tartalmazhat asbesztet. A bányák sok évtizede működtek, és szállítottak kőanyagot Ausztria sok területére, és az országhatárhoz közeli elhelyezkedésük miatt Magyarországra is. Ma már tudjuk, hogy a szombathelyi eset csak egy a sok közül, hosszú évtizedeken keresztül szállítottak az osztrák kőbányák „kőanyagot” Magyarországra sok felhasználási helyre. Utakba épült be, parkolókat szórtak fel vele, és sok magáningatlanon is felhasználták kültéri burkolatként. Jellemzően szabad felületeket borít, ahol a közlekedés koptató-örölő hatása miatt kiporzása, az asbesztszálak felszabadulása és levegőbe kerülése könnyen megvalósulhat.

A Szombathely Oladi Plató városrészén épített kőburkolatú út kiporzása
(fotó: Kör-Ker Kft.)

Ebben a kőanyagban van a természetes eredetű asbeszt (szennyvezetés?) vagy ez olyan kőanyag, ami részben (vagy esetleg egészében) asbeszt?

Ez a kérdés első olvasatra talán erőltetettnek, esetleg egyenesen nevetségesnek tűnik, de sajnos nem az. A REACH-rendelet szerint ugyanis ez nem mindegy:

„E szálak, valamint az e szálakat szándékosan hozzáadott formában tartalmazó árucikkek és keverékek gyártása, forgalomba hozatala és felhasználása tilos.”

Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy azok a termékek (asbesztpala, asbesztcement cső, szórt asbeszt szigetelés, hőálló és lúgálló asbesztszövet védőruhák, fékbetétek stb.), melyekbe szándékolatlan, egy technológiai tulajdonság elérése érdekében kerültek asbesztszálak, nem hozhatóak forgalomba. Viszont azok a termékek, melyekben emberi beavatkozás nélkül, nem szándékos hozzáadással tartalmaznak asbesztet, nem esnek általános tilalom alá. Jogosan merül fel a kérdés:

Hogyan fordulhatott elő, hogy az asbeszttelhasználat általános tilalma ellenére évtizedeken keresztül kitermeltek a természetes előfordulási helyéről asbeszttel terhelt anyagot, és ezt szabad forgalmú (bárki által megvásárolható) termékként el is adták?

És itt, az okok keresésekor kezdődnek a félreértések.

Mit jelent az, hogy a REACH-rendelet nem tiltja a nem szándékos asbeszthozzáadással előállított anyagok felhasználását?

Ez olyan joghézag, melyet kihasználva jogszerűen bányászható, és nagy területen diffúz módon elhelyezhető az épített környe-

¹ <https://kormanyhivatalok.hu/sites/default/files/dokumentumtar/vas/szakertoi-velemeney.pdf>

zetben egy biztonságos határkoncentrációval nem jellemezhető rákkeltő anyag?

A válasz egyértelműen: nem!

Az emberi egészségre ártalmas természetes eredetű és a természetben előforduló anyagokkal való együttélésre számos példát ismerünk, és jól ismertek a megoldások is. Talán a legismertebb hazai példát az Alföld „arzénszennyezett” vízbázisai jelentik. Az arzén természetes módon, emberi beavatkozás nélkül került ezekbe a vizekbe (endogén eredet), melyeket mi, emberek ivóvíz előállítására szeretnénk használni. Erre a problémára két megoldás lehetséges. Vagy olyan vízádóba fúrunk kutat, melyben az arzén koncentrációja elfogadható számunkra (határértéknél kisebb mennyiségben tartalmaz a víz arzént), és nem használjuk fel a problémás vízkészletet. Vagy, ha ez nem lehetséges, akkor kitermeljük az arzéntartalmú vizet. Ez nem tilos. De azt a vizet a lakosságnak megfelelő előkezelés, és folyamatos ellenőrzés mellett, már ártalmatlan („határérték alatti”) arzénkoncentrációval adjuk. Ha úgy tetszik, mindkét megoldás azt célozza, hogy a lakosság már csak a veszélytelen mennyiségű arzént tartalmazó vizet kapja, ezt az anyagot „hozzuk forgalomba”, megóvva a lakosságot a nem szándékosan hozzáadott, „természetes” arzén egészségkárosító hatásaitól. *Ausztriában az azbeszt kapcsán ez a lépés maradt el.*

A probléma tehát nem az, hogy egy jogszabály lehetővé teszi egy anyag felhasználását, hanem az, hogy a felhasználás minden más, és egyébként észszerű követelmény figyelmen kívül hagyásával valósul meg.

A bányák úgy üzemeltek évtizedeken keresztül, hogy Ausztriában már 1990 óta, tehát jóval az Unió sokat emlegetett REACH-rendeletének hatályba lépése előtt tilos volt a 0,1 tömegszázaléknál nagyobb azbeszttartalmú termékek forgalomba hozatala (BGBl. Nr. 324/1990).

Sok-sok jogszabályt és követelményt meg lehet még említeni, amelyek miatt ezeknek a bányáknak a működését vagy a kőanyagok Magyarországra szállítását át kellett volna gondolni az üzemeltetőnek, de még inkább az ellenőrző hatóságnak. Itt csak egy alapvető követelményt emelek ki. Az Európai Unió környezetpolitikája az elővigyázatosság elvén és megelőzés elvén alapul (Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 191. cikk (EUMSZ 191. cikk (2) bekezdés)):

Az elővigyázatosság elvének lényege: ha komoly vagy visszafordíthatatlan káros hatás lehetősége fennáll, de a tudományos bizonyíték még nem teljes vagy nem végleges, a hatóságok akkor is beavatkozhatnak a veszély megelőzése érdekében.

Itt jegyzem meg, hogy az azbeszt bizonyított egészségkárosító hatása évtizedek óta közismert és tudományosan elfogadott csakúgy, mint a szerpentin azbeszttartalma. Ezért az azbeszttartalmú anyagok bármely formájának szabadkereskedelemben és az épített környezetben való felhasználása esetén megalapozottan alkalmazni kell a megelőzés elvét is.

A megelőzés elvének lényege: a környezeti vagy egészségügyi károkat nem utólag kell helyrehozni, hanem még bekövetkezésük előtt meg kell akadályozni.

Joggal merül fel a kérdés, hogyan alakulhat ki egy új építésű lakóparkban (Szombathely, Oladi Plató), ahol sem a természeti környezet, sem az épületek nem tartalmaznak azbesztet, egy új épí-

tett út miatt az egészségügyi határértéket sokszorosan meghaladó azbeszt-légszennyezettség. Hogyan lehet egy ilyen tulajdonságokkal rendelkező kőanyagot építőanyagként forgalomba hozni?

Mindezek ismeretében döbbenettel olvashatjuk, láthatjuk az érintett bányák által létrehozott szervezet és az érintett osztrák hatóságok nyilatkozatait, melyekből csak két részletet emelek ki (teljes terjedelmükben a hivatkozásban elérhetők):

„Legális ezt a követ kibányászni?” „Igen, tehát uniós szinten semmennyire nincsen szabályozva.”²

„Levegőt lélegzünk, nem köveket! Mi ez a cirkusz?”³

De mekkora a kibányászott kőanyag azbeszttartalma?

Május 12-én az osztrák parlamentben a burgenlandi bányák kapcsán feltett kérdésre az illetékes miniszter válaszában szerepel egy táblázat, mely mind a négy érintett bánya kőanyagainak vizsgálati eredményeit tartalmazza (a teljes dokumentum az osztrák parlament honlapján elérhető, száma: 4055/AB-BR/2026):

„Die dem BMLUK vorliegenden Informationen können der nachfolgenden Tabelle entnommen werden.” (A BMLUK rendelkezésére álló információk az alábbi táblázatból olvashatók ki:)

Bezirk	Steinbruch	Asbestgruppe	Asbestgehalte in Prozent
Oberpullendorf	Pilgersdorf	Chrysotil	5 bis 50
	Bernstein	Chrysotil	5 bis 100
Oberwart	Postmann (KG Glashütten bei Schlaining)	Chrysotil und Amphibol	10 bis 70
	Badersdorf	Chrysotil und Amphibol	2 bis 70

Nem találtam mintavételi dokumentációt, így a táblázatban bemutatott értékeket műszaki szemmel kezeljük fenntartásokkal. Mindenesetre beszédes, hogy a legkisebb mért érték is 2 tömegszázalék (egy bánya esetén), míg további két bánya esetében 5 tömegszázalék, és egy bányánál 10 (!) tömegszázalék a hatóság által mért legkisebb azbeszttartalom. Emellett két bányában a szerpentinben nagy gyakorisággal előforduló krizotil azbeszt mellett amfibol azbeszt is előfordult, mely az azbeszt leginkább veszélyes fajtája.

Az előbb hivatkozott interjúban az osztrák hatóság képviselője elmondja, hogy a bányákat azért zárták be, mert a 2026. január elsejétől hatályos, új, uniós, munkahelyi légtérre vonatkozó azbesztrost-határértéket a munkavégzés során nem tudják betartani. Ez az új érték, mely értelemszerűen Magyarországon is hatályos: 10 000 azbesztrost/Nm³. A viszonyítás kedvéért: ezt a határértéket kell betartani azbesztmentesítés közben is. Akkor is, amikor a negyvenéves porló, szórt azbesztet fejtik le egy felületről. Hogyan lehetséges az, hogy egy kőzet bányászata során, mely nem azbeszt, „csak” szándékolatlanul természetes azbesztet (esetenként 100 %-ban) tartalmazó „kemény kőanyag”, amit később eladnak, a kötelezően alkalmazandó elérhető legjobb technika (BAT) alkalmazása mellett (porleválasztás, nedvesítés, kiporzó felületek takarása, szálmegkötő anyagok használata stb.) nem tudnak egy munkahelyi határértéket betartani? Ha nem tudnak biztonságos munkakörnyezetet biztosítani a munkavállalóiknak a rendelkezésükre álló speciális műszaki eszközökkel sem, miért gondolja bárki is, hogy majd az értékesített kőanyag a beépítése és használata során nem fog aggasztó mértékben kiporzani, és az anyaggal munkát végzők, majd a környezetében élők nem lesznek kitéve a szálló azbesztrostok jelentette veszélynek?

És itt jutottunk el a lényeghez. Tényleg évtizedekig legálisan bányászható és értékesíthető volt egy bizonyítottan rákkeltő

² <https://www.youtube.com/watch?v=o-fpHx9Dpl&t=299s>

³ https://www.ots.at/presseaussendung/OTS_20260416_OTS0104/arge-naturgestein-greenpeace-soll-verbreitung-unfundierter-informationen-in-verbinding-mit-hartgesteinen-aus-dem-burgenland-einstellen

anyagot tartalmazó kőzet az összes ezzel ellentétes szabályozó, és a józan ész ellenére csak azért, mert az adott alkotó természetes módon jött létre, és nem szándékos emberi beavatkozással került az árucikkbe?

Itt eszembe jutnak néhai tanárom, Beck Mihály professzor „Tudomány, áltudomány” szabadon választható kurzusa keretében elmondott gondolatai. Az áltudományos gondolkodásmód egyik, a középkori világszemléletből velünk maradt öröksége az, amikor különbséget teszünk anyagok között aszerint, hogy azok milyen módon keletkeztek. A tudományos megközelítés az anyagok tulajdonságainak megismerésén alapul. Az azbeszt esetében ezek a tulajdonságok, élettani hatások jól ismertek, és ezek függetlenek attól, ki keverte az azbesztszálakat a kitettséget okozó anyagba. Hatósági ügyekben, különösen a környezetvédelmi kérdésekben döntést hozó hatóság részéről még sosem találkoztam hasonló, az anyag természetes, emberi beavatkozás nélküli kialakulásán alapuló érveléssel. És itt évtizedekig működtek bányák erre hivatkozva. Az ilyen érvelés olyan szemléletet tükröz, amely az anyag eredetét fontosabbnak tekinti annak tulajdonságainál, ezért figyelmen kívül hagyja a negatív környezeti, egészségügyi hatásokat. Ez a megközelítés nem egyeztethető össze a mai kor természettudományos alapokon álló gondolkodásával.

Az osztrák érvelés egy kis darabka velünk élő középkor!

Sajnos ez a kis darabka is több millió tonna azbeszttartalmú kőanyag kitermeléséhez, kereskedelmi forgalomba hozatalához, végső soron lakókörnyezetben diffúz módon történő beépítéséhez vezetett.

És akkor nézzük meg, miről is szól valójában a REACH-rendelet idézett részlete. Miért helyes a jelenlegi formájában a szabályozás, miért nincs „joghézag”.

Mi ennek a tévesen „megengedőnek” vagy „joghézagnak, szabályozási hiányosságnak” értelmezett rendelkezésnek a valós tartalma, értelme és valódi célja. Hogyan is kell a természetben előforduló azbeszthez (NOA: Naturally Occurring Asbestos) vagy másnéven geogén azbeszthez viszonyulni a REACH-rendelet szerint.

A természethez alkalmazkodni kell, nem lehet betiltani, vagy általa nem tisztelt korlátok közé szorítani. Az azbeszt egyes geológiai képződményekben jelen van, bármit teszünk, vagy bármit írunk a szabályozóinkban.

Előfordulhat, hogy olyan területen szükséges építkezni, ahol azbesztet tartalmaz maga az ott jelen lévő kőzet. Ilyen esetek ismertek például Korzikán. Ekkor elkerülhetetlen az azbesztet tartalmazó kőanyagok bolygatása, használata, hiszen az maga a rendelkezésre álló földtani közeg, melyre az épületek épülnek. (De Szombathelyen, Sopronban nem ilyen a kőzet.)

Másrészt konkrét esetekben szükséges lehet egyes értékes, ipari nyersanyagok bányászata, melyek értelemszerűen kizárólag a kitermelőanyagokkal, esetleg a jelen lévő azbeszttel együtt bányászhatók ki. (De itt nem ipari nyersanyag bányászatáról van szó.)

Harmadrészt egyes, jellemzően nem a lakosság életterében lévő beruházásokban a lakosság veszélyeztetése nélkül is felhasználhatóak azbeszttartalmú kőanyagok a mélyépítésben, ahol ezzel értékesebb kőanyag esetleg csak nagy távolságból odaszállítható, ezért drága azbesztmentes anyagok felhasználása váltható ki. (De Magyarországon nem ez történt.)

Fontos kiemelni, hogy minden esetben ezeket a tevékenységeket a környezetvédelmi követelmények betartásával kell végezni, az elővigyázatosság és megelőzés elveinek legszigorúbb alkalmazásával. A lakosság védelmét biztosítani kell rákkeltó anyaggal történő kitettséggel szemben. Ez nemcsak a kitermelés folyamatára, de a kitermelt anyag felhasználására is igaz.

A Magyarországra építőanyagként beszállított kőanyag azbeszttartalma természetes azbeszt-előfordulás-e? Lehet-e ezt a környezetegészségügyi problémát a természetes azbeszt-előfordulás okozta környezeti kockázatként értelmezni?

A természetes lelőhelyén kőzetekben kötött állapotban előforduló anyag szemcseméretét a bányászat, majd feldolgozás során csökkentik, ezzel nagy fajlagos felületű anyagot állítanak elő, melyet árucikként forgalomba hoznak, és a természetes kialakulási helyétől nagy távolságra elszállítanak és felhasználják. Ez azt eredményezi, hogy az eredeti anyagnak az azbeszt negatív hatása szempontjából leglényegesebb tulajdonsága, a kiporzása alapvetően megváltozik, romlik, és mindezt a hatást nem a természetben, hanem humán épített környezetben, építőanyagként felhasználva a kialakulási helyétől távol fejtí ki. Mindezek miatt az ausztriai kőanyagok magyarországi felhasználása, figyelembe véve azt a tényt is, hogy a magyarországi felhasználási helyeken természetes módon az azbeszt elő sem fordul, nem minősülhet természetes azbeszt-előfordulásnak. A Magyarországra beszállított anyagok által okozott negatív hatások semmilyen szempontból sem minősíthetők geogén (természetes eredetű) azbeszt által okozott, és ezért potenciálisan elkerülhetetlen hatásnak.

Mi lehet a nyugat-magyarországi azbesztszennyezés következménye?

A várható hatások messze túlmutatnak egy nagymértékű környezetszennyezés által kiváltott állapotromlásra.

Magyarország az elmúlt 20–30 évben következetesen az „azbesztmentes ország” cél irányában haladt, ha lassan is. Azbeszt szinte kizárólag épületekhez kötötten fordult elő, és általánosan elfogadott törekvés volt, hogy (említésre méltó természetes azbeszt-előfordulások hiányában) az épített környezetből az azbesztet teljes egészében távolítsák el. A megengedett azbeszttartalom az újonnan felhasznált építőanyagokban az alkalmazott analitikai módszer alsó méréshatára. Húsz évnél fiatalabb építményekben nem fordul elő azbeszt. Az azbeszttartalmú kőanyag felhasználása új típusú szennyezést jelent, mely elsősorban kültéren létesített diffúz kibocsátó felületekhez, nem épületekhez köthető.

Ha el kívánjuk érni a célt, mely felé eddig haladtunk, akkor a szennyezett kőanyagok nem maradhatnak lakókörnyezetben beépített építőanyagként, ezek szakszerű eltávolítása, a lakókörnyezet szervezett azbesztmentesítése szükséges.

Nem környezetvédelmi kérdés, de a turisztikai és ingatlanforgalmi negatív hatások is csak a szennyezett kőanyag eltávolításával lesznek véglegesen elháríthatók (<https://www.portfolio.hu/gazdasag/20260529/azbeszt-ugy-dramai-a-helyzet-a-magyar-turistavarosban-azonnali-mentoovet-kernek-a-tisza-kormanytol-839834>).

Időközben június ötödike lett. Környezetvédelmi világnap! Teszek este egy nagy sétát a közeli erdőben. Ha találok esetleg gyilkos galócát, nem fogom leszedni és nem adom el a közeli termelői

piacon. Még akkor sem, ha teljesen természetes, mondhatni biotermékről van szó, melynek összetételét nem változtattuk meg, és a benne lévő természetes eredetű mérgező anyagokat nem szándékosan „keverték” bele. Eljátszom a gondolattal, Ausztriában vajon ezt a gombát termelői piacon jogszerűen eladhatnám?

